

GAMPANIN NG WIKANG FILIPINO SA PAGPAPALAGANAP NG IMPORMASYON BILANG TUGON SA COVID-19 SA LUNGSOD QUEZON

FORTICH, CHARISE, GIVA, JERRYLEN, PAET, SHEILA MAE
Kagawaran ng Filipino

ABSTRAK: Taong 2019 nang magsimula ang paglaganap ng COVID-19 sa Pilipinas, kaya samu't saring mga impormasyon ang ipinakalat sa bansa upang maiwasan ang pagkalat ng virus lalo na sa mga lugar na matataas ang bilang ng nag positibo, gaya na lamang sa Lungsod ng Quezon. Hinggil rito, ang saliksik na ito na naglalayong malaman at maitala ang Gampanin ng Wikang Filipino sa pag papalaganap ng impormasyon patungkol sa COVID-19. Upang matugunan ang mga hinihingi sa pananaliksik, ito ay gagwin sa deskriptibong paraan, mag o-oberba ang mga mananaliksik sa mga *post* mula sa mga *social media sites* ng Lokal na Pamahalaan ng Lungsod ng Quezon, upang malaman ang ginampanan ng Wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon patungkol sa COVID-19. Bilang proseso sa pagkalap ng mga datos, naghanap ang mga mananaliksik ng mga *pages* o *sites* na minamanipula ng Lokal na Pamahalaan ng Lungsod ng Quezon na pinagkunan ng mga *post* na pumapatungkol sa COVID-19. Mula rito makakagawa ang mga mananaliksik ng *content analysis* mula sa mga post sa iba't ibang sites kung paano nagamit ang Wikang Filipino at kung paano ito nakatulong upang mas maiwasan pa ang paglaganap ng virus sa Lungsod ng Quezon. Sa saliksik na ito natuklasan na hindi lamang ang Filipino ang ginamit, marami sa mga post na nakalap ay nasa Tag-lish o pinaghalong Filipino at English, dahil sa bago ito sa mga tao, nilayon ng pamahalaan at maging ang Komisyon ng Wikang Filipino na gamitin ang Wikang Filipino dahil hindi lahat ay may kakayahang umintindi ng wikang banyaga. Gayunpama'y nagkaroon din ng ambag ang wikang Ingles dahil maraming pagkakataong gumamit ng mga teknikal na termino na kadalasang maririnig natin sa agham. Nakatutulong ang saliksik na ito upang mas mabigyang linaw ang ginampanan ng wika at sa kung paano nagiging epektibo ang mga pabatid upang maiwasan ang COVID-19.

Susing Salita: Gampanin, Wikang Filipino, Covid-19, Social Media, Tag-Lish

INTRODUKSIYON

Bilang tugon sa COVID-19, samu't-saring mga patnubay at pabatid ang ipinakalat ng lokal na pamahalaan ng lungsod Quezon gamit ang kanilang iba't ibang social media accounts. Kaugnay nito, nilalayon ng papel na ito na malaman ang gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19 sa Lungsod Quezon na siyang isa sa may

pinakamaraming kaso ng nasabing sakit sa bansa.

Nakasaad sa Executive Order No. 2, Series of 2016, kilala bilang Freedom of Information Program, na ang bawat Pilipino ay may karapatang magkaroon ng access sa mga impormasyon na manggagaling sa gobyerno nang sa gayon ay magkaroon ng

kamalayan sa tamang impormasyon ang bawat Pilipino. Kaugnay nito, malaki ang gampanin ng wika sa pagpapalaganap ng impormasyon kaya naman ayon sa Komisyon ng Wikang Filipino (2020), wika ang tulay sa paghahatid ng kamalayan sa sangkatauhan upang ang COVID-19 ay mapigilan. Dagdag nila, ang pagresolba sa pandemyang nararanasan ng bansa ay hindi lamang nakadepende sa pagdiskubre ng bakuna kundi pati na rin ang kamalayan sa tamang impormasyon. Sa kabilang banda, ayon naman kina Baaco, Belgira atbp (2013), ang pagkakaroon ng wikang pambansa ay nagbibigay daan sa pagkakaisa ng mga mamamayan at nagbibigay tulong sa pag-unlad ng iba't ibang aspeto ng bansa. Higit lalo sa aspeto ng kalusugan.

Samantala, ayon naman kay Bonabon (2020), sa panahong ito ng kawalang-katiyakan, dapat lamang busugin ang taumbayan, hindi lamang ng ipinamamahaging relief goods, kundi pati na rin sa mga tumpak at tiyak na impormasyon hinggil sa pagsugpo at paglaban sa COVID-19. Sa panahon ng krisis, ang kakulangan sa pagsasalin sa wikang Filipino ay siyang lumilitaw na isa sa pangunahing sanhi kung bakit hindi lubos na nauunawaan ng mga tao ang panganib na dulot nito. Dahil dito, kadalasang naaantala o napapasama pa and tugon upang maiwasan, labanan o bawasan man lámang sana ang peligrong dala ng isang krisis tulad ng pandemya sa COVID-19. Dito mahihinuha na malaki ang ginampanin ng wika sa pagpapabatid ng impormasyon lalo na't ang COVID-19 ay bago pa lamang sa mga tao, kaya nagkaroon ng pagsasalin ng mga impormasyon at mga termino lalo na sa agham na may kaugnayan dito upang mas maintindihan at mas nakakatugon ang mga mamayan ng lungsod sa pandemya.

Kaugnay nito, magsasagawa ng obserbasyon at content analysis sa mga pabatid na inilathala ng lokal na pamahalaan

ng quezon City sa kanilang mga social media accounts. Lalo na't ayon kay Fortunato (2006), Ang mga mass media gaya ng social media ay nagkakaroon ng pagsasalin ng mensahe. Kaugnay nito naniniwala rin si Conception (2016) na aktibong nagagamit ang wikang Filipino bilang wika ng komunikasyon at wika ng impormasyon tungkol sa mga Pilipino at Pilipinas sa internet. Dagdag pa niya, nararapat na maging aktibo ang wikang Filipino hindi lamang sa komunikatibong aspekto, kundi maging sa impormatibo, at transaksyunal na mga aspekto nito sa larangan ng internet. Ang mga impormasyong dala ng midya at iba pang uri ng midyum upang mapalaganap ang impormasyon ay maaring magkaroon ng pagtatagos sa personal na buhay ng bawat isa. Ang wikang isinasalin sa wikang mauunawanan ay higit na nagkakaroon ng epekto.

METODO

Ayon kay Arrogante (1992), ang pananaliksik ay isang pandalubhasang uri ng sulatin na nangangailangan ng sapat na panahong paghahanda, maayos at malayuning pagsulat para mayari at mapangyari itong maganda, mabisa at higit sa lahat, kapaki-pakinabang. Ito ay isang maingat, kritikal, at disiplinadong inkwiri sa pamamagitan ng iba't ibang teknik at paraan batay sa kalikasan at kalagayan ng natukoy na suliranin tungo sa klaripikasyon o resolusyon. (Good, 1963) Ang tamang pagpili ng metodolohiya sa pananaliksik ay makakatulong sa pag-aaral sa pag-interpretang mga datos na nakalap upang makabuo ng angkop na rekomendasyon.

Ang pananaliksik na ito ay isasagawa sa pamamaraang deskriptibo. Ayon kay Sicat-De Laza (2016), ang deskriptibong pamamaraan ay naglalarawan ng tiyak at kasalukuyang kondisyon ng pangyayari at

hindi ng nakalipas o hinaharap. Naniniwala ang mga mananaliksik na ang disenyo ng ito ang dapat gamitin dahil ito ang paraan kung saan makakalap ng datos ang mga mananaliksik sa pamamagitan ng pag-aanalisa ng mga pabatid na makikita sa mga social media pages ng Lungsod Quezon upang malaman kung ano ang Gampanin ng Wikang Filipino sa Pagpapalaganap ng Impormasyon bilang tugon sa COVID-19.

Sinaad naman ni O’Hare at Funk (2000), ang pananaliksik ay isang pangangalap ng impormasyon galing sa iba’t ibang hanguan sa pamamaraang impormatibo at obhetibo. Upang makalap ng impormasyon ukol sa paksa, ang mga mananaliksik ay gagamit ng “*Obserbasyon*”. Gayon din ang “*Content Analysis*” kung saan ayon kay Berelson (1952), tumutukoy ito sa teknik sa pananaliksik para sa obhetibo, sistematiko at kwantitatibong paglalarawan ng malinaw na nilalaman ng komunikasyon. Pumili ang mga mananaliksik ng tig-10 post sa mga opisyal na account ng Lokal na Pamahalaan ng Quezon City sa Facebook, Twitter at sa kanilang opisyal na website upang analisahin. Ang magiging resulta ng pag-aanalisa ang gagamitin upang makagawa ng konklusyon hinggil sa mensahe na nakapaloob sa mga pabatid ng Lungsod Quezon ukol sa COVID-19. Naniniwala ang mga mananaliksik na ito ang magiging gabay sa pagtanaw at pagsuri ng mga posts hinggil sa mga pabatid ukol sa COVID-19 mula sa mga social media pages ng Lungsod Quezon. Pumili ang mga mananaliksik ng tig-sampung post mula sa mga opisyal na social media account ng Lungsod Quezon gaya ng kanilang Facebook, Twitter, at website. Sa kabuoan, tatlumpung mga pabatid ang ginamit ng mga mananaliksik sa pag-aaral na ito. Makakatulong din ito upang tukuyin ang kahulugan at mainterpreta ang mga nasabing pabatid na naglalayong alamin ang gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19.

Ang mga makakalap na impormasyon mula sa mga social media pages ng lokal na pamahalaan ng Lungsod Quezon ay gagamitan ng “*Conventional approach*” na naglalayong maunawaan at interpretahin ang mga pabatid ukol sa COVID-19 mula sa mga social media pages ng Lungsod Quezon upang matukoy ang gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19.

Ang pananaliksik na ito ay nakatuon sa paglalahad ng mga gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19 sa lungsod ng Quezon. Nalimitahan ang pag-aaral na ito sa mga social media sites o pages ng lokal na pamahalaan ng lungsod ng Quezon, hinahangad din sa pagaaral na ito na suriin ang mga naging tulong ng wikang Filipino bilang medyum sa mga pabatid at impormasyon.

RESULTA

Nakapaloob sa parteng ito ang mga mahahalagang datos na nakalap ng mga mananaliksik mula sa mga pabatid na siyang nailathala sa Website, Facebook, at Twitter account ng Lungsod Quezon. Ang mga nakalatag na resulta ay sumasagot sa mga suliraning nailahad na siyang gabay sa paggawa ng buong papel. Ang mga datos ay inalisang ng mga mananaliksik sa pamamagitan ng obserbasyon at content analysis upang matukoy at malaman ang gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19 sa Lungsod Quezon.

Website	0
Facebook	512,770
Twitter	14,600

Talahaynayan 1: Presentasyon ng bilang ng mga followers sa social media accounts ng Lungsod Quezon

Sa talahayan na ito, makikita na higit na mas marami ang followers ng pamahalaan ng Lungsod Quezon sa kanilang facebook account kumpara sa kanilang twitter, habang sa website naman ay wala, dahil wala namang “follow button” sa kahit ano mang website.

Nangagahulugan ito na tiyak na mas maraming tao ang mas aktibo at mas nakakakita ng mga pabatid sa facebook account ng lungsod. Kung susuriin, masasabi na mas maraming tao ang nakikinabang ng mga pabatid ukol sa COVID-19 mula sa facebook kumpara sa twitter at website ng lokal na pamahalaan ng Lungsod Quezon.

	<i>Website</i>	<i>Facebook</i>	<i>Twitter</i>
Filipino	6	0	3
Ingles	3	3	2
Tag-lish	1	7	5
TOTAL:	10	10	10

Talahanayan 2: Presentasyon ng bilang ng mga pabatid na nakasulat sa filipino, Ingles, at tag-lish

Ayon sa Komisyon ng Wikang Filipino (2020), wika ang tulay sa paghahatid ng kamalayan sa sangkatauhan upang ang COVID-19 ay mapigilan. Sa talahayang nasa itaas makikita ang bilang ng paggamit ng wikang Filipino, Ingles at Tag-Lish o pinaghalong Filipino at English.

Sa platporm na website, anim sa sampung post ang nasa wikang Filipino na may katumbas na 60% at tatlo sa sampung post ay English na may katumbas na 30% at isa sa sampung post ay nasa Tag-lish na may katumbas na 10%. Sa platporm naman na Facebook, walang post ang nasa wikang Filipino, at tatlo naman ang nasa English na may 30% at pito ang nasa Tag-lish katumbas ng 70%. Sa Platporm naman na Twitter, Tatlo sa sampung post ang nasa wikang Filipino na

may katumbas na 30% , at dalawang post ang nasa English na may 20% at lima ang nasa Tag-lish na katumbas ay 50%.

	<i>Website</i>	<i>Facebook</i>	<i>Twitter</i>
Pabatid na may kinalaman sa mga patnubay na dapat sundin/gawin upang maka-iwas sa COVID-19	8	2	3
Pabatid na may kinalaman sa Update ng bilang ng kaso sa COVID-19	1	1	4
Pabatid na may kinalaman sa programa/aktibidad ng lungsod tugon sa COVID-19	1	4	1
Pabatid na may kinalaman sa mga inkwiri o tanong patungkol sa COVID-19	0	3	2
TOTAL:	10	10	10

Talahanayan 4: Presentasyon ng bilang ng mga pabatid base sa kanilang kategorya

Sa opsyal na account sa Website, Facebook at Twitter ng lungsod Quezon makikita ang samu’t saring pabatid ng pamahalaan upang mapigilan o maiwasan ang patuloy na pagtaas ng kumpirmadong kaso ng COVID-19. Sa website 80% ng post, sa Facebook ay 20% post at sa Twitter naman ay 30% sa mga tweets nito ay may kinalaman sa mga patnubay upang maiwasan ang virus. Nakatala rin sa mga opisyal na account ang updates hinggil sa mga kumpirmadong kaso. 10% sa Website, 10% sa Facebook at 40% naman ng tweets ay nagtatala nito. Laman din ang mga pabatid na may kinalaman sa mga

programa at aktibidad upang masugpo ang COVID-19, 10% sa Facebook post, 40% sa website at 10% sa mga tweets ay patungkol dito. Higit pa rito, 30% ng post ng opisyal na website at 20% sa tweets ng Lokal na Pamahalaan ay patungkol naman sa mga inkwiri ng mamamayan hinggil sa COVID-19.

Ayon pa rin sa Komisyon ng Wikang Filipino (2020), malaking papel ang ginagampanan ng kamalayan o awareness ng bawat tao ukol sa virus na sa tamang impormasyon ay magkakaroon ng kolektibong hakbang para sa prebensiyon ng nakamamatay na sakit. Bilang tugon ng lokal ng Pamahalaan ng Quezon City dito, mapapansin na ang pagkakaparehas ng layunin ng mga post sa kanilang mga opisyal na account sa Website, Facebook at Twitter.

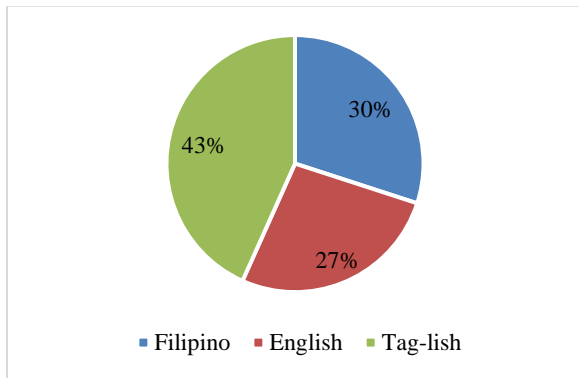

Figura 1: Presentasyon ng kabuuang bilang ng mga pabatid na nakasulat sa Filipino, English, at Tag-lish

Sa kabuoan, 30% ang nasa wikang Filipino, 27% ang nasa wikang Ingles at 43% naman ang nasa Tag-lish o pinaghalong Filipino at English. Kapansin-pansin na may mataas na bilang ng post na nasa Tag-lish o pinaghalong wikang Filipino at English, Sa obserbasyon ng mga mananaliksik, ginamit hindi lamang ang wikang Filipino pati na rin maging ang wikang Ingles sa

pagpapalaganap ng impormasyon patungkol sa COVID-19. Karamihan sa mga post na nakalap ay mayroong teknikal na termino na maaring maengkwentro natin sa agham lalo na sa platporm na facebook na mayroong maraming followers na naka antabay. Bukod pa ditto Malaki rin ang ginampanan ng dalawang wikang ito upang layong mas maintindihan ng mamamayan ang mga mahahalagang impormasyon at maiwasan ang pag kalat ng virus.

Nabanggit din sa blog na Lexcode (2020) na naging oportunidad ito upang mabigyang halaga ang wikang Filipino dahil hindi lahat ay lubusang nauunawaan ang bawat impormasyong kanilang nakakalap mula sa iba't ibang midyum. Bagama't hindi naging madaling magsalin ng teknikal na salita hindi ito naging hadlang.

Ayon sa Komisyon ng Wikang Filipino (2020) nuong buwang ng wika nito lamang Agosto na itaguyod ang pag gamit ng wikang filipino kasabay ng katutubong wika.

Base sa obserbasyon, isa sa mga pabatid na ito ay gumamit ng pagsasalin gamit ang wikang Filipino at Ingles. Ayon sa akdang isinulat ni Mark P. Bonabon (2020) na pinamagatang “Mga Danas at Dalumat sa Paghuhubad sa Panahon ng Krisis”, Ginamit niya ang salitang “paghuhubad” bilang pagbibigay ng laya sa tagasalin upang maipahayag ang teksto sa ibang wika sapagkat parang tinatangalan ng damit ng tagasalin ang orihinal na teksto upang lubos na malantad at maunawaan ang buong kahulugan nito. Dagdag pa niya, Sa panahon ng krisis, ang kakulangan sa pagsasalin sa wikang Filipino ay siyang lumilitaw na isa sa pangunahing sanhi kung bakit hindi lubos na nauunawaan ng mga tao ang panganib na dulot nito.

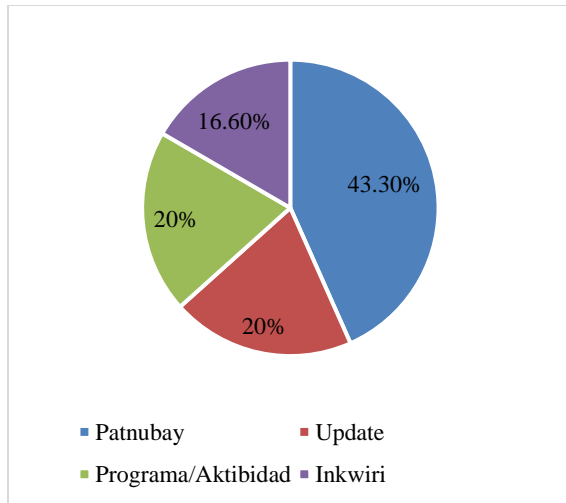

Figura 3: Presentasyon ng kabuuang bilang ng mga pabatid na may kinalaman sa mga patnubay, update, programa/Aktibidad at inkwiri na may kinalaman sa COVID-19

Pinili ng mga mananaliksik na hatin base sa kanilang kategorya ang mga posts ng lokal na pamahalaan sa kanilang mga opisyal na social media sites upang makakalap ng datos.

Sa Kabuoan, 43% sa mga pabatid sa Website, Facebook at Twitter ay nagtatala ng impormasyon hinggil sa patnubay na dapat sundin/gawin upang maka-iwas sa COVID-19. Halimbawa nito ay ang mga “safety protocols” tulad ng pagsunod sa social distancing, tamang paghuhugas ng kamay at tamang pagsuot ng face mask. Ang lokal na pamahalaan din ay nagtatala ng updates sa mga bagong kumpirmadong kaso sa COVID-19, 20% sa mga post ay patungkol rito. Sa mga pabatid na ito, nagiging alerto ang mamamayan sa bilang ng kaso sa bawat barangay. Para na rin sa prebensiyon sa nakakamatay na sakit, ang lokal na pamahalaan ay may mga pabatid ukol sa mga programa at aktibidad. 20% sa mga post ay patungkol dito. Halimbawa nito ay ang mga Handwashing facility sa QC memorial circle, bus augmentation program, alternative medical facility na tutulong sa local hospitals na tumugon sa posibleng kaso ng COVID-19.

DISKUSYON

Nakapaloob sa pananaliksik na ito ang limang suliranin. Narito ang mga sumusunod na suliranin na hinarap ng pananaliksik. Ano ang naitulong ng paggamit ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon ukol sa COVID-19? Ano-ang naging gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19? Paano natutugunan ng lokal na pamahalaan ng lungsod ng Quezon ang pandemya gamit ang wikang Filipino? At nagkaroon ba ng suliranin sa pagunawa ng mga pabatid at patalastas patungkol sa COVID-19 ang mga mamayanan ng lungsod ng Quezon? Sa pananaliksik na ito mabibigyang pansin ang naging gampanin ng wika sa pagpapalaganap ng impormasyon.

Natuklasan sa pananaliksik na ito na hindi lamang ang wikang Filipino ang ginamit bilang midyum pati na rin ang wikang Ingles. Karamihan sa bilang ng mga post na nakalap ng mga mananaliksik ay nasa dialektong Tag-lish, dito naipakita na hindi lamang iisang wika ang ginamit. Dahil bago ang pandemya sa atin bago rin ang mga salitang ating naririnig o nakikita bagama’t nagkaroon ng suliranin sa pagsasalin ng mga salita dahil maaring ito ay teknikal na mga salita na ating makakatagpo sa agham gayunpaman ay hindi naging hadlang. Dahil ang mga salita na nagkaroon ng kahirapan sa pagsasalin ay ginamitan na lamang ng *code switching* o dialektong Tag-lish na pinagsamang Filipino at English na mas mainam dahil hindi lahat ay may kakayahang umintindi ng buong mensahe na may wikang banyaga at hindi katutubong wika.

Ayon sa Philippine Information Agency (2020) ang Wika ay tuláy sa paghahatid ng kamalayan sa mamamayan upang ang COVID-19 ay mapigilan. Ang paggamit sa wikang sinasalita ng isang pamayanan ay higit na epektibo hindi lámang sa paghahatid ng impormasyon sa bawat

mamamayán nitó kundi sa pag-aalis ng tákot o stigma dahil nagagawang pag-usapan ang pandemya sa mga wikang komportable ang mamamayan.

Sa isang pananaliksik na may pamagat na “*Language as medium of communication*” ang wika ay may imporatenteng papel maging sa paraang pagsulat o pananalita, bagamat hindi nagbanggit ng tiyak na wika, katulad rin ito ng konsepto at maging ang resulta ng pananaliksik na ang wikang naiintindihan ng nakakaramihan ay pinakamainam na paraan upang mas maintindihan ang impormasyon o nais ipahiwatig ng nagpapadala ng mensahe. Nabanggit sa resulta ng pananaliksik na may pamagat na “*The significance of Language as a tool of Communicatio*”. ang pangkaraniwang lengwahe ang pinaka importante sa isang pamayanan. ang pag gamit ng iisang wika na niintindihan ng karamihan ay mas epektibo sa paghahatid ng mensahe.

Ayon kina Hilario Et al. (n.d) nagiging susi ang wika upang magkaroon ng isang matibay at naiintindihang pakikipagtalastasan. nagiging instrumento ito upang bigang daan o tulay sa pagpapalitan ng saloobin at mga ideya. Ito ay Ginagamit upang makalikha ng isang sistematikong pangungusap o pahayag sa pamamagitan nang pasalita o pasulat. Nagiging instrumento ng komunikasyon ang wika kapag ito ay maayos na naipahayag ang saloobin at ideya na maaring maging resulta ng kasunduan at pagkakaintindihan. Ayon pa rin kina Hilario et al. (n.d) ang wika sa komunikasyon ay makakakatulong upang mapagbuklod ng mga tao, magpahayag ng damdamin, mag pahayag ng pagiging malikhain at makapang hikayat. Dito papasok ang aspetong kinahaharap ngayong may pandemya, kinakailangan ng mga lokal na pamahalaan na mahikayat at maipabatid ang mga impormasyon na kinakailangan ng

kanilang mamamayan na makakatulong upang maiwasan ang paglaganap ng COVID-19

Sa pananaliksik nina In Chull Jang at Lee Jin Choi na pinamagatang “*Staying connected during COVID-19: The social and communicative role of an ethnic online community of Chinese international students in South Korea*”. Tinalakay nila ang kahalagahan ng gampanin ng “*ethnic online community*” sa pagpapalaganap ng impormasyon ukol sa COVID-19 sa mga *exchange students* na tsino na nag aaral sa ilang unibersidad sa South Korea. Bilang sa South Korea ang mga pabatid ay nasa kanilang unang lingguwahe, naging suliranin ito para sa mga estudyanteng tsino na intindihin ang mga impormasyong patungkol sa virus. Ngunit sa tulong ng “*Fenhan*”, isang online platform kung saan ang mga pabatid ukol sa virus ay nakasalin na sa Wikang Chinese sa tulong ng mga administrator na nagsilbing “*language broker*”, madali nang naiintindihan ng mga estudyanteng tsino ang impormasyong nais ipabatid ng pamahalaan ng South Korea. Upang malaman ang Gampanin ng *Ethnic Online Community* sa kasagsagan ng pandemiko, namili ang mga mananaliksik ng dalawang seksyon sa *Fenhan* upang analisahin ang mga artikulong tumatalakay sa “*epidemic*” at “*discussion and volunteering*” na nakatala sa seksyong “*COVID-19 in South Korea*” Dito ay inalisa ng mga mananaliksik ang mga post at comments hinggil sa mga ito. Ang mga mananaliksik ay gumamit ng “*interactional sociolinguistics*” (Grumperz, 1982) at “*Digital ethnography*” (Variz, 2016). Layon ng mga metodong ito na tuklasin kung ano ang mga tungkulin ng mga pabatid na nakapost sa *Fenhan* at kung ano ang gampanin nito sa pagpapalaganap ng impormasyon sa komunikasyon patungkol sa kalamidad at medikal. Iminungkahi ng pag aaral nito na sa kasagsagan ng pandemiko, ang mga online platforms tulad ng *Fenhan* ay kayang maging isang daan upang makapag

palaganap ng impormasyon bilang tugon sa maaaring maging biktima ng nakakamatay na virus. Gayon din ang Gampanin ng Wika sa pagpapalaganap ng Impormasyon. Kung wala ang *ethnic online community* na ito ay maaaring hindi na naabot ng mga pabatid ang *exchange students* ng bansang China. Inilarawan din ng pag-aaral na sa krisis dulot ng COVID-19, ang online community para sa mga Chinese international students sa South Korea ay nagsilbing “*virtual space*” para sa pag sasaayos ng linggwaheng maiintindihan nila, ang Wikang Chinese.

Ang nakaraang pag-aaral tungkol sa papel na ginagampanan ng online communities sa komunikasyon tuwing may sakuna ay nagpagkita na ang mga online communities at social media ay may mahalagang papel sa paglikha ng pagkakaisa sa mga mamamayang nasa ilalim ng hindi inaasahang mga pangyayari tulad ng mga natural na sakuna o mga sakunang dulot ng gawain ng mga tao. (Acar at Muraki, 2011)

Batay sa pag aanalising ginawa nina In Chull Jang at Lee Jin Choi (2020) sa mga posts at comments sa *Fenhan* nalaman nila ang papel na ginagampanan nito sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19. Maihahalitlad ito sa papel na ginagampanan ng iba't ibang social media sites ng Lokal na Pamahalaan ng Lungsod Quezon sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19. Sa pag-aaral din ni In Chull Jang at Lee Jin Choi (2020), inilahad nila ang naging suliranin ng mga *exchange students* na tsino sa pag-intindi ng mga pabatid ng Pamahalaan ng South Korea. Ngunit sa tulong ng online platform na *Fenhan* ay naging aksesibol ang mga pabatid dahil ito ay nakasalin na sa wikang naiintindihan nila. Katulad na lamang sa mga pabatid na posts ng Lokal na Pamahalaan ng Quezon City, ang medyor na wikang ginamit ay ang Wikang Filipino. Dahil ito ang wikang aksesibol at

naiintindihan ng nakakaraming mamamayan na nakaantabay sa kanilang mga opisyal na account.

Batay sa pag aanalising ginawa nina In Chull Jang at Lee Jin Choi (2020) sa mga posts at comments sa *Fenhan* nalaman nila ang papel na ginagampanan nito sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19. Maihahalitlad ito sa papel na ginagampanan ng iba't ibang social media sites ng Lokal na Pamahalaan ng Lungsod Quezon sa pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19. Sa pag-aaral din ni In Chull Jang at Lee Jin Choi (2020), inilahad nila ang naging suliranin ng mga *exchange students* na tsino sa pag-intindi ng mga pabatid ng Pamahalaan ng South Korea. Ngunit sa tulong ng online platform na *Fenhan* ay naging aksesibol ang mga pabatid dahil ito ay nakasalin na sa wikang naiintindihan nila. Katulad na lamang sa mga pabatid na posts ng Lokal na Pamahalaan ng Quezon City, ang medyor na wikang ginamit ay ang Wikang Filipino. Dahil ito ang wikang aksesibol at naiintindihan ng nakakaraming mamamayan na nakaantabay sa kanilang mga opisyal na account.

Sa mga nakalap na datos mula sa mga pabatid na nailathala sa mga social media account ng lungsod ng Quezon na sinuri sa pamamagitan ng content analysis at obserbasyon, mahihinuha na marami sa mga nailathalang pabatid ang nakasulat sa Taglish o pinagsamang Filipino (tagalog) at ingles. Marami sa mga salitang ito ay nakasulat sa wikang Filipino (tagalog) kumpara sa ingles. Ito ay nangangahulugan na minabuti ng lokal na pamahalaan na bigyan ng impormasyon ang mga tao upang makaiwas sila sa sakit sa pamamagitan ng paglalathala ng mga pabatid gamit ang wikang Filipino (tagalog) at ingles. Nangangahulugan na may malaking gampanin ang wikang Filipino sa

pagpapalaganap ng impormasyon bilang tugon sa COVID-19 dahil naging daan ito upang mas maunawaan ng mga tao sa lungsod ang mga impormasyon dahil ginamit ang wikang mas alam ng nakararami. Sa kabilang banda, malaking bahagdan sa mga pabatid ay may kinalaman sa mga patnubay upang maiwasan ang paglaganap ng COVID-19 sa lungsod. Dahil dito, Nasa 94% o 24,383 na ang gumaling mula sa 25,836 na kaso ng COVID sa Quezon City.

Sa pag-aaral na ito, mahihinuha na Malaki ang naging gampanin ng wikang Filipino sa pagpapalaganap ng impormasyon ukol sa COVID-19. Makakatulong ito hindi lamang para sa lokal na pamahalaan ng lungsod Quezon kundi pati na rin sa ibang lungsod na maunawaan kung gaano kalaki ang gampanin at epekto ng pagpili ng wikang gagamitin sa pagpapalaganap ng mga impormasyon ukol sa sakit. Mahihikayat nito hindi lamang ang mga lokal na pamahalaan sa bansa kundi ang lahat ng organisasyon sa bansa na gamitin ang wikang Filipino o di kaya ay ang tag-lish o pinaghalong Filipino at English sa pagpapalaganap ng impormasyon. Sa pamamagitan nito, nakatitiyak na mas mauunawaan ito ng mga mamamayan. Higit pa rito, nalaman na may ugnayan ang paggamit at pagpili ng wikang gagamitin sa pagbabahagi ng mga impormasyon bilang tugon sa pandemyang kinakaharap ng bansa. At bilang pagtugon sa pandemya, minabuti ng lokal na pamahalaan ng lungsod Quezon na ilathala ang ilang impormasyon ukol sa COVID gamit ang pinagsamang wikang Filipino (Tagalog) at ingles. Naging daan ito upang mas maunawaan ng mga mamamayan ng lungsod quezon ang kumakalat na sakit nang sa gayon ay mapigilan ang pagkalat nito at maiwasan ang hawaan.

REPERENSIYA

Facebook account ng Lungsod Quezon:

<https://www.facebook.com/QCGov/>

Website ng Lungsod Quezon:

<https://www.quezoncity.gov.ph/>

Bonabon, M. (2020). Mga Danas at Dalumat sa Paghuhubad sa Panahon ng Krisis. National Book Development Board. <https://booksphilippines.gov.ph/mga-danas-at-dalumat-sa-paghuhubad-sa-panahon-ng-krisis/>

Santos, Z. (2019). Ang Antas ng Institusyonalisasyon ng Sentro ng Wikang Filipino (SWF) Diliman Bilang Tagapamahala ng Wika ng Unibersidad ng Pilipinas. *Philippine E-Journals*. <https://ejournals.ph/article.php?id=14527>

Petras, J. (2014). Motibasyon at Atityud sa Paggamit ng Wikang Ingles sa Pilipinas at ang Implikasyon nito sa Filipino bilang Wikang Pambansa: Panimulang Pagtalakay sa Sikolohikal na Aspekto sa Pagpaplanong Pangwika. *Philippine E-Journals*.

<https://ejournals.ph/article.php?id=8055>

Concepcion, G. (2016). Hinggil sa Paggamit ng wikang Filipino sa Internet. *Semantic Scholar*.

[https://www.semanticscholar.org/paper/Hinggil-sa-Paggamit-ng-Wikang-Filipino-sa-Internet%3A-](https://www.semanticscholar.org/paper/Hinggil-sa-Paggamit-ng-Wikang-Filipino-sa-Internet%3A-Concepcion/7f5ae55f30b31d762dc660c8efc817d757c7084e?p2df)

[Concepcion/7f5ae55f30b31d762dc660c8efc817d757c7084e?p2df](https://www.semanticscholar.org/paper/Hinggil-sa-Paggamit-ng-Wikang-Filipino-sa-Internet%3A-Concepcion/7f5ae55f30b31d762dc660c8efc817d757c7084e?p2df)

Fortunato, T. (2006). Ang Pagsasalin sa Media: Isang Hakbang sa Pagsasabansa ng Kaalamang Lokal at Global. *Philippine E-Journals*.

<https://ejournals.ph/article.php?id=7873>

Domingo, E. (2020). Wikang Filipino at Kasaysayan sa Panahon ng Pandemya: Ang Pagdiriwang ng Buwan ng Wika sa Panahong Ligalig. *Manila Today*. <https://manilatoday.net/wikang-filipino-at->

kasaysayan-sa-panahon-ng-pandemya-ang-pagdiriwang-ng-buwan-ng-wika-sa-panahong-ligalig/

(n.d) Wikang Filipino para sa Pagsugpo sa pandemya. Naakses sa <http://blog.lexcode.com.ph/wikang-filipino-para-sa-pagsugpo-sa-pandemya/>

(n.d) Buwan ng Wika 2020. Naakses sa <https://kwf.gov.ph/buwan-ng-wika-2020/>

Philippine information agency. (n.d.). Philippine Information Agency. Retrieved December 5, 2020, from <https://pia.gov.ph/features/articles/1049346>

Language as medium of communication. (n.d.). Bartly Research. Retrieved December 5, 2020, from <https://www.bartleby.com/essay/Language-As-A-Medium-Of-Communication-PKVHX93TU5YQ>

Language as medium of communication. (2015). Bartly Research. Retrieved December 5, 2020, from <https://www.bartleby.com/essay/Language-As-A-Medium-Of-Communication-PKVHX93TU5YQ>

Hilario, R., & Casal, C. (n.d.). Ang Komunikasyon Bilang Instrumento ng Wika. Course Hero. <https://www.coursehero.com/file/51384750/Komunikasyon-Bilang-Instrumento-ng-Wikadocx/>

In, C.& Lee, J. (2020). Staying connected during COVID-19: The social and communicative role of an ethnic online community of Chinese international students in South Korea. *Multilingua*, 39(5). <https://doi.org/10.1515/multi-2020-0097>

Acar, Adam & Yuya Muraki. 2011. Twitter for crisis communication: Lessons learned from Japan's tsunami disaster. *International Journal of Web Based Communities* 7(3).

392–

402. <http://doi.org/10.1504/ijwbc.2011.041206>

BIO NG MGA AWTOR

Si JERRYLEN GIVA ay nagtapos ng Senior High sa Dalig National High School, taong 2019 na may mataas na karalangan. Kasalukuyan siyang na sa ikalawang taon na sa kolehiyo at kumukuha ng BSE-English sa Rizal Technological University- Boni Campus.

Si CHARISE REYES FORTICH ay nagtapos ng Senior High School sa Lagro High School, taong 2019 na may mataas na karalangan. Kasalukuyan siyang na sa ikalawang taon na sa kolehiyo at kumukuha ng BSE-English sa Rizal Technological University.

Si SHEILA MAE FRAN PAET ay nagtapos ng Senior High School sa Lagro High School, taong 2019 na may mataas na karalangan. Kasalukuyan siyang na sa ikalawang taon na sa kolehiyo at kumukuha ng BSE-English sa Rizal Technological University.